

Kun rikos astuu arkeen: **Clare Macintosh**

Poliisiuran kirjailijantyöhön vaihtanut brittidekkaristi Clare Macintosh haluaa kirjoittaa tarinoita, joissa pahuuden kohtaa tavallinen ihminen.

TEKSTI LEENA-KAISA LAAKSO

|| **O**len aina kirjoittanut. Juuri tänä aamuna löysin vanhan liikuttavan lomapäiväkirjan, jonka olin tehnyt 7-vuotiaana. Se oli karavaanarin päiväkirja, kuvailin siinä kaikkea näkemääni”, brittidekkaristi **Clare Macintosh** nauraa.

Macintoshin uutuus, *Panttivanki*, on juuri ilmestynyt. Hän antaa puhelinhaastattelun kotoaan Pohjois-Walesin Snowdoniasta, jossa asuu miehensä ja kolmen lapsensa kanssa. Siellä ovat vuoret, maisema ja merenranta.

Hän on kirjoittanut aamuisin ja elänyt ulkoilmaelämää iltapäivisin. Kirjat syntyvät koulujen lukukausien tahtiin. Syyslukukausi: ensimmäinen versio. Kevätlukukausi pääsiäislomaan: toinen versio. Kesä: loppuviilaukset. Sitten: loma.

“Olen aika huono pitämään taukoa, kesällä se on helpompaa. Yritän siirtyä työpöydän ääreen aamulla, iltapäivän vietän lasten kanssa. Lähellämme on iso järvi. Käymme uimassa, suppailemassa, ratsastamme ja vaellamme.”

Oikeastaan siinä on ehkä kaikki olennainen. Luova työ ja perhe. Miljöö ja arki. Ne ovat vahvasti läsnä myös Macintoshin dekkareissa.

Taitava jännitteen luoja

Jos pitäisi nimetä brittidekkaristi, joka tuo kirjoissaan erityisen taitavasti jännitteen tavallisen ihmisen arkeen tai näyttää meidän “tavisten” synkän puolen, se voisi olla juuri Clare Macintosh.

“Haluan kirjoittaa tavallisista ihmisistä, jotka joutuvat kauheisiin tilanteisiin. Ihmisistä, jotka ovat kuten sinä tai minä. Kun lukee salaisista agenteista tai vakoojista, tietää, että he voittavat aina. Kun samaan tilanteeseen pistetään pienen lapsen äiti, on kuvio ihan eri.”

”

Kirjoittaminen on kuin talon rakentamista. Suunnitelma on kuin arkkitehdin piirustus, hieno ja toimiva, mutta sitten sitä haluaakin jonkun kohdan eri tavalla, vaihtaa materiaaleja, rakentaa kuistin, jota ei ollut alkuperäisessä.”

Panttivanki, Macintoshin viides kirja ja neljäs rikosromaani, tekee juuri näin. Rikos ja julmuus iskee keskelle arkea. Kirja sijoittuu Lontoon lapsiperhearkeen ja mantereiden väliä halkovaan high society -lentokoneeseen. Sen päähenkilö on lentoemäntä ja pienen lapsen äiti Mina, jonka edessä on mahdoton valinta. Vastakkain on oma perhe ja matkustajien turvallisuus.

”Rakastan lukea suljetun paikan mysteerejä ja halusin myös kirjoittaa sellaisen. Ennen korona-aikaa matkustin paljon itsekseni, katselin matkustajia ja lentokoneen henkilökuntaa, kuvittelin tarinoita. Minua kiehtoi myös lentokoneen eristyneisyys. Tämän päivän maailmassa se on yksi harvoista paikoista, joissa et ole superyhteyksissä muihin.”

Näännyttävä perhearke ja eristäytynyt lentokone kuljettavat kumpikin omaa draamaansa.

”Kun katsoo maasta yli lentävää konetta, ajattelee, että siellä ne menevät onnellisina. Koneesta katsottuna kaikki talot taas näyttävät turvallisilta, onnellisilta. Kuitenkin jokaiseen niistä kätkeytyy oma draamansa.”

Säröttyvää arkea on Macintosh on kuvannut aiemmissakin teoksissaan.

Esikoisdekkari *Annoin sinun mennä* (2017) on ihmismielen synkkiä puolia valottava tarina pienen

poikansa menettäneestä äidistä, joka pakenee suruaan pieneen mökkiin Walesiin. Hän on päästänyt hetkeksi irti poikansa kädestä, tämä on jäänyt auton alle, kuljettaja on paennut. Kirja sai heti ilmestyttyään huikkeen suosion ja oli vuoden parhaiten myynyt esikoiskirja.

Seuraava dekkari *Minä näen sinut* (2018) tuo lukijan eteen lontoolaisen teinien äidin, joka löytää oman kuvansa deittipalvelun ilmoituksesta ja saa selville, että aiempien ilmoitusten naiset on surmattu. *Anna minun olla* (2018) puolestaan fokusoi tyttäreen, joka alkaa selvittää vanhempiensa itsemurhia ja joutuu kohtaamaan uudenlaisen todellisuuden.

Macintosh tuo kaikissa traagisuuden, pahuu- den ja rikokset keskelle tavallista arkea. On rivitaloja, työmatkoja, sateisia lähiöitä, kulmakauppoja ja keittiön pöytiä. On iloa ja surua, perhearkea ja rahapulaa. On harmaita sävyjä ja kirkkaitakin.

Takana synkkiä vuosia

Täysipäiväiseksi kirjailijaksi Macintosh ryhtyi 2011. ”Halusin myös viettää enemmän aikaa lasteni kanssa”, hän kertoo.

Macintoshilla on takanaan myös synkempiä vuosia ja läheltä nähty elämän hauraus. Vuonna

2006 hän sai pienet kaksoset, jotka syntyivät keskosina, kolme kuukautta etuajassa. Ensin kaikki sujui hienosti, vauvat voivat hyvin teho-osastolla, perhe alkoi nähdä toivoa. Sitten toinen kaksosista sai aivokalvontulehduksen ja laajoja aivovaurioita. Macintosh sai tietää lääkäriltä, että tämä ei tulisi kävelemään, puhumaan tai todennäköisesti edes nielemään. Edessä oli vaikea päätös.

"Se, että vauva ei kykenisi edes nielemään, tuntui pahimmalta. Meidän oli päätettävä lapsemme tulevaisuudesta", MacIntosh kirjoitti *The Guardianin* artikkelissa.

He irroittivat vauvan laitteista. Myöhemmin syntyi samanlaisia teemoja käsittelevä romaani *Lopun jälkeen*. Se ei kerro samaa tarinaa, mutta oli Macintoshille eräänlainen surutyö. Vajaa kaksi vuotta myöhemmin Macintosh sai toiset kaksoset.

Kaksitoista vuotta poliisina

Macintoshin ominta ovat psykologiset jännarit. Arki särkyy, elämä suistuu raiteiltaan. Rikoksen jälkimainingit leviävät kuin veteenheitetyn kiven aallot.

Macintosh on nähnyt elämää monelta kantilta. Ennen kirjailijaksi ryhtymistä hän toimi poliisina kaksitoista vuotta, ensin ylikonstaapelina Chipping Nortonissa, sitten Thames Valleyn poliisissa Oxfordshiressä. Hän uskoo, että tuo aika jätti jälkensä.

"Poliisina työskentely teki minut tietoisiksi elämän hauraudesta. Ja siitä, miten ohut on se raja, joka erottaa hyvän ja pahan, ja miten helppo tuo raja on ylittää, miten helppoa on hairahtua väärälle tielle."

Hän ajattelee, että kaikki syntyvät samanlaisina, että mikään ei erota hyvin pärjäävää ihmistä sellaisesta, joka ei pärjää.

Macintoshin oma tausta oli varsin keskiluokkainen. Hän opiskeli ranskaa ja hallintotieteitä yliopistossa Surreyssa, vietti vuoden työharjoittelussa kaksikielisenä sihteerinä Ranskassa. Sitten hän halusi tehdä jotain merkityksellistä, haki töihin poliisivoimiin ja pääsi.

Heti hänen ensimmäisenä poliisivuonnaan brittejä kuohutti tapaus, jossa auto ajoi pienen pojan yli ja pakeni paikalta. Kuljettajaa ei koskaan

Minua ei haittaa kirjoittaa väkivaltaisia kohtauksia, mutta en usko, että väkivalta on tehokkain tapa kertoa tarinaa tai luoda jännitettä. Väkivallan uhka on minusta tehokkaampi jännityksen luoja kuin itse väkivalta, lukija täyttää siinä aukot mielikuvituksellaan."

tavoitettu. Macintoshia tapahtuma ei koskaan jättänyt rauhaan.

Suunnittelun ja luovan heittäytymisen fuusio

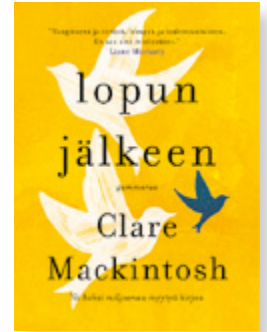
Kotona Walesissa Macintosh kirjoittaa joka päivä. "Kirjoitan löytääkseni tarinan. Kaikki kirjani ovat olleet vaikeita kirjoittaa, pyrin aina parempaan ja parempaan, mikään ei ole tarpeeksi hyvää. Onneksi rakastan kirjoittamista", hän nauraa.

Dekkareiden tarinat syntyvät tarkan suunnittelun ja luovan heittäytymisen fuusiona. Ihan helposi se ei aina käy. "En ole mikään tehokas kirjoittaja, heitän paljon tekstistä pois. Teen aina isoja muutoksia eri versioiden välillä, ja koko kirjan valmiiksi saaminen on pitkä prosessi."

Ennen kirjoittamista hän hahmottelee kirjan mielessään, käy kävelyllä ja suunnittelee. "Elän henkilöhahmojeni kanssa, mietin, mistä he ovat kotoisin, millaiset heidän arvonsa tai kasvatuksensa ovat, miksi he tekevät sellaisia asioita kuin tekevät."

Usein hyvä suunnitelma alkaa kuitenkin muuttua, kirja herää henkiin. *Panttivangin* lopulliseen versioon jäi vain 30 prosenttia ensimmäisestä.

"Kirjoittaminen on kuin talon rakentamista. Suunnitelma on kuin arkkitehdin piirustus, hieno ja toimiva, mutta sitten sitä haluaakin jonkun kohdan eri tavalla, vaihtaa materiaaleja, rakentaa kuistin, jota ei ollut alkuperäisessä", Macintosh nauraa.

Täysipäiväistä kirjoittamista

Kirjoja Macintosh innostui kirjoittamaan oikeastaan bloginsa ansiosta. Se toi tekstit ensimmäistä kertaa julki.

“Kun sain lapsia, aloin pitää blogia, ja äkkiä vieraat ihmiset lukivat niitä. Se muutti kaiken. Kun opettaja tai vanhempi sanoo, että teit hienoa työtä, se kuuluu heidän rooliinsa. Kun ihan vieras ihminen sanoo saman, sillä on isompi painoarvo.”

Nyt hän kirjoittaa täysipäiväisesti ja nauttii siitä. “Kirjoitan yhtä, viimeistelen toista, suunnittelen seuraavaa.”

Hän on myös aktiivinen somessa, keskustelelee seuraajiensa kanssa, pyytää ideoita ja kuuntelee, mitä lukijoilla on sanottavana. “Tykkään sosiaalisesta mediasta ja siellä käydyistä keskusteluista. Esimerkiksi päätös, joka *Panttivangin* Minan täytyy tehdä, on herättänyt paljon mielenkiintoista keskustelua. Monet ajattelevat, ettei hän tehnyt oikeaa päätöstä. Itse en olisi koskaan epäillyt hetkeäkään.”

Nyt Macintosh viimeistelee seuraavan dekkarinsa kolmatta versiota. Paljon on mennyt taas uusiksi. Dekkari ilmestyy ensi kesänä ja sijoittuu kotikulmille Pohjois-Walesiin.

“Tämä on minun vastaukseni aikaan, jona monikaan ei ole pystynyt matkustamaan. Kirja sijoittuu paikkaan, jonka tunnen todella hyvin, pieneen yhteisöön ja siinä on scandi noir -henkeä, vedessä ajelehtiva ruumis”, hän vinkkaa. ■

Clare Macintosh

- brittiläinen psykologisen dekkarin taitaja ja kirjailija
- syntynyt 1977 Bristolissa
- asuu Walesissa aviomiehensä ja kolmen lapsensa kanssa
- työskenteli ennen kirjailijan uraa kaksitoista vuotta poliisina
- kirjoittanut myös lehtiin kuten *The Guardian* ja *Good Housekeeping* sekä toiminut *Cotswold Lifen* ja *Writing Magazine*n kolumnistina
- Chipping Norton Literary Festivalin perustaja
- esikoisteos vuoden 2015 parhaiten myynyt esikoisrikoskirja, *Theakston's Old Peculier Crime Novel of the Year* -palkinto, seuraava *The Sunday Times*in listaykkönen

Kirjat (Gummerus)

- *Annoin sinun mennä* (2017), *I Let You Go* (2014)
- *Minä näen sinut* (2018), *I See You* (2016)
- *Anna minun olla* (2018), *Let Me Lie* (2018)
- *Lopun jälkeen* (2019), *After The End* (2019)
- *Panttivanki* (2021), *The Hostage* (2021)

Rapistuvia kartanoita, nuhjuisia sankareita ja pitkiä perinteitä

Brittidekkarin nykynimet liikkuvat niin vahvassa kirjallisessa perinteessä kuin ympäröivän yhteiskunnan ristiriidoissa. Kun nämä kohtaavat, syntyy hienoja maailmoja. Tutustumme Ruth Wareen, Erin Kellyyn ja uutuusnimi Saima Miriin.

TEKSTI LEENA-KAISA LAAKSO
KUVAT KUSTANTAJAT

Rapistuneita viktoriaanisia taloja. Viestejä menneisyydestä. Yliopistosta kovaan maailmaan valmistuneita. Eksyneitä unelmoijia, nuhjuisia päähenkilöitä. Suljettuja puutarhoja. Kaupunkien sykettä. Vinoutuneita lähi-ihmissuhteita ja perheitä.

Menneisyys, joka saa otteen nykypäivästä.

Ainakin tällaista kohtaa, kun avaa nykybrittidekkaristien teoksia.

Liikutaan arkitodellisuuden ja mielikuvituksen, goottihenkisen fiktion ja nykymaailman rajamailla.

Ruth Ware, Erin Kelly ja Saima Mir ovat omaäänisiä. He pohjaavat vahvaan perinteeseen, jonka päälle rakentavat uutta.

Ruth Ware:

Suljettujen tilojen mysteerit ja sopivan nuhjuiset päähenkilöt

“Ehdottomasti kiinnostavin asia minussa on kirjani. Ne ovat täynnä murhia, perhesalaisuuksia, myrkyllisiä ystävyysuhteita ja asioita, jotka kolahtavat öisin, kuin vastakohtana minun omalle hyvin arkipäiväiselle, rauhalliselle olemassaololleni.”

Ruth Ware

Näin kirjoittaa brittidekkaristi **Ruth Ware** nettisivuillaan. Ware on psykologisen trillerin mestari, jonka maailmaa ovat vinoutuneet ystävyysuhteet, haudatut salaisuudet, syrjäiset paikat, lukitut ovet ja epävarmat sankaritarat.

Briteissä Warea on verrattu **Agatha Christieen** eikä turhaan.

Hänen kirjansa ovat taitavasti rakennettuja. On jännitystä, hyvin viritettyjä arvoituksia sekä samastuttavia henkilöihahmoja.

Wareen eikoisteos *Synkän metsän siimeksessä* ilmestyi Isossa-Britanniassa 2015 ja nousi Sunday Timesin ja New York Timesin bestseller-listoilte. Se on tähän päivään tuotu lukitun

huoneen arvoitus, joka pelaa myös muistiin ja identiteettiin liittyvillä kysymyksillä.

Kuten monissa Wareen kirjoissa, miljöönä on suljettu tila: outo moderni talo metsän keskellä. On myös pieleen menneet polttarit, lunta, haulikko, vanhoja jännitteitä ja salaisuuksia. Kirja alkaa, kun päähenkilö Nora herää sairaalasta muistinsa menettäneenä. Joku on kuollut.

Erakkona hotellihuoneessa

Wareen Instagram-tilillä avautuu kirjailijan arkimaisema. Siinä on kontrasti.

Yhtäällä nummet, maisemat, vanhat kirkot ja sisältöä odottavat postit -laput.

Toisaalla kirjojen elokuvaversioiden julkkikset. Ware tuntuu säilyttäneen jotain hyvin aitoa menestyksen keskellä. Hänen juurensa ovat arjessa. Se näkyy kirjoissakin. Hän asuu perheensä kanssa Sussexissa ja kirjoittaa mieluiten työhuoneensa hiljaisuudessa.

“Olen aika epäsosiaalinen, eikä minulle tuota ongelmaa olla yksin pitkiäkään aikoja. Oikeastaan suosikkitalpani saada kirja valmiiksi on erakoitua hotellihuoneeseen päiväkausiksi, tilata huonepalvelu ja olla puhumatta kenellekään”

Vuonna 1977 syntynyt Ware vietti lapsuutensa ja nuoruutensa East Sus-

sexin Lewesissa, pienessä idyllisessä kaupungissa, jossa on kapeita katuja, vanhoja taloja, linnanraunio ja ympärillä vihreät kukkulat. Hän opiskeli Manchesterin yliopistossa englantia. Kirjoittaminen oli tärkeää jo lapsena.

“Kirjoittelin pieniä tarinoita äidin vanhanaikaisella kirjoituskoneella, mikä sai ne tuntumaan enemmän “oikealta kirjalta.”

Ware työskenteli tarjoilijana, kirjamyynnä ja englanninopettajana Pariisissa kunnes päätyi kustannusmaailmaan. Ware tapasi päivisin suuria tähtiä, luki loistavia kirjoja ja kirjoitti iltaisin. Hän ei ajatellut voivansa olla itse kirjailija. “Kirjailijaksi tuleminen oli jotain sellaista, mitä muut ihmiset tekivät.”

Ura alkoi nuorten fantasia-kirjoista

Ware kuitenkin julkaisi viisi nuorten fantasiakirjaa nimellä **Ruth Warburton**. Sitten hän sai idean talosta synkän metsän keskellä. Hänellä oli kaksi pientä lasta. Hän kirjoitti puoli tuntia päivässä vauvan nukkuessa. Lopulta hän lähetti tekstinsä kirjallisuusagentille.

Nyt Ware on kirjoittanut kuusi trilleriä, joita on käännetty kymmenille kielille. Kaikki ovat saatavilla suomeksi. Monessa niistä avautuu maailma, jonka juuret juontavat brittikirjallisuuden gootihenkisiin rapistuviin kartanoihin, pimeisiin ullakkokäytäviin ja Christien suljetun tilan mysteereihin.

Waren päähenkilöt ovat usein syrjäytyneitä, oman tiensä nuhjuisia kulkijoita. Monella on takanaan yliopisto-opinnot ja vinoon mennyt ihmissuhde. On pätkättöitä, rahapulaa, hanttihommia, haudattuja unelmia, kaipausta parempaan. Päähenkilöt katsovat menestystä sivusta, alkavat kauheuksia kohdattuaan kyseenalaistaa myös omaa mieltään ja ajatteluaan.

He ovat samastuttavia, sympaattisia. He ovat kuin kuka tahansa meistä. He ovat me.

Suljetun huoneen teema ja käynnistysviestit

Waren toinen teos, *Nainen hytissä 10*, ilmestyi 2016. Myös se hyödyntää suljetun huoneen teemaa. Nyt miljöönä on loistoristeily, päähenkilö Lo tuntee olevansa väärässä paikassa. Hän uskoo nähneensä murhan.

Seuraavissa Waren teoksissa kaikki alkaa viestistä, joka tuo synkän menneisyyden tähän päivään. Vuonna 2017 ilmestynyt *Valhepeli* alkaa, kun päähenkilö Isa Wilde saa tekstiviestin ja joutuu kohtaamaan menneisyytensä, valhepelin, jota on aikoinaan pelannut.

Seuraava, *Rouva Westaway on kuollut* vuodelta 2018 alkaa, kun Harriet Westaway saa kirjeen, joka kertoo hänen perineen isoäitinsä. Kirje on tullut väärälle henkilölle, mutta Harriet ei aio kertoa sitä. Hän matkaa synkkään sukukartanoon, vastassa on suljettu tila, rapistuva gootihenkinen rakennus ja oma identiteetti.

Waren kaksi uusinta teosta tuo lukitun tilan mysteerin tähän päivään. Mukana on myös uusi teknologia ja kysymys siitä, kuka valvoo ja ketä.

Vuonna 2019 ilmestyi *Lukitut ovet*. Rowan saa lastenhoitajan pesstin hienosta, oudosta talosta keskellä ei mitään. Paikka on laitteiden valvoma, ja Rowan pian keskellä painajaista.

2020 seuraa *Lumimyrsky*. Se vie syrjäiseen hiihtokeskukseen Alpeille. Paikalla on nousevan start-up yrityksen henkilöstö ja kaksi työntekijää. Tulee lumimyrsky, yksi vieraista katoaa. Kaikkeaa vahtii uudenlainen sovellus.

“Heräsin viileään, harmaaseen aamuun, jossa aisti jo aavistuksen syksystä. En malta odottaa saavani pukeutua pitkiin saappaisiin, mukavan lämpimiin neuleisiin ja nauttia kuumaa kaakaota”, kirjoittaa Ware Instagramissa.

Se henkii jotain olennaista. Myös Waren kirjoissa on hyvän rakenteen

ja johtolankojen lisäksi myös arki: se tavallinen pätkättöinen, noutoruokineen, syksyineen ja villapaitoineen.

Erin Kelly: Gootihenkisiä paikkoja ja kirjallisia maailmoja

Myös lontoolainen **Erin Kelly** on psykologisen trillerin taitaja. Hänen kirjansa ovat omaäänisiä. Hänen kirjansa ovat vinha yhdistelmä mielikuvitusta ja arkea, brittiläistä dekkariperinnettä ja tätä päivää. Ne ovat romaanimaisia monisyisine henkilö-hahmoineen ja hyvin luotuine maailmoineen ja liikkuvat eri aikatasoilla.

Erin Kelly

Kellyn teoksista on suomeksi ilmestynyt kolme: *Myrkkypuu*, *Älä jää pimeään* ja *Kiviäidit*. Hänen käsialaansa on myös Suomessakin nähty, Bafta-palkittu tv-sarja *Broadchurch*.

Myrkkypuu räjäytti potin

1976 Lontoossa syntynyt Kelly vietti lapsuutensa Essexin Romfordissa, opiskeli englantia Warwickin yliopistossa, työskenteli toimittajana kirjoittaen muun muassa Daily Mailiin, The Sunday Timesiin, Mirroriin, Marie Claireen ja Elleen. Mieleensä kyti kuitenkin haave kirjailijan työstä. Vuonna 2008 Kelly päätti alkaa kirjoittaa kirjaa päivällä jättäen lehdit jutut iltaan.

Vuonna 2010 ilmestyi esikoisdekkari *Myrkkypuu*, joka sai lois-

tavan vastaanoton. ITV teki siitä tv-version, se nousi myyntilistoille ja oli ehdokkaana Award-palkinnon saajaksi.

“Sain aprillipäivänä 2010 **Stephen Kingiltä** sähköpostin, jossa hän toivoi kirjoittaneensa kirjani. Olin niin vakuuttunut, että se oli aprillipila, etten kiittänyt häntä meilistä kahteen päivään.”

Myrkkypuu sijoittuu Lontooseen ja kihisevään kuumaan kesään 1997. Se on tiheätunnelmainen ja ammentaa niin rapistuvien kartanoiden ja luhistuvien kaupunkitalojen perinteestä kuin kahden erilaisen maailman törmäämisestä. Kun päähenkilö, kieltenopiskelija Karen, tapaa boheemin ja salaperäisen näyttelijättären Biban, kaikki muuttuu. Kesä loppuu kahden ihmisen murhaan.

Seitsemän trilleriä

Tänään Kelly kirjoittaa päätoimisesti toimittajan töiden ohella ja opettaa luovaa kirjoittamista. “Asun Pohjois-Lontoossa mieheni ja kahden tyttäreni sekä koko ajan kasvavan pehmolammaskoelman kanssa.”

Myrkkypuuta seurasi seitsemän trilleriä. Suomennetuista *Älä jää pimeään* ilmestyi 2019. Se nousi kahdeksitoista viikoksi The Sunday Times Top Ten -listalle ja oli ehdokkaana usean palkinnon saajaksi. Kirja vie auringonpimennysfanien festareille, symbolisesti valon ja varjon maailmoihin. Keskiössä ovat rakastuneet Kit ja Laura. He suuntaavat Cornwalliin auringonpimennystä katsomaan. Äkkiä Laura näkee raiskauksen ja joutuu todistamaan oikeudenkäynnissä. Alkaa viidentoista vuoden piina. Vastakkain ovat eri versiot totuudesta. Kirja on romaanimainen ja koukuttava. On salaisuuksia, pelkoa. Kelly kuvaa taidolla myös arkea ja jota pelko varjostaa.

Kiviäidit

Kellyn usuin suomennos *Kiviäidit* vie toisenlaiseen maailmaan, mut-

ta myös siinä menneisyys saa kuristusotteen tästä päivästä. Pienen maalaiskaupungin horisontissa kohtaa tyhjäksi jäänyt mielisairaala, viktoriaanisen ajan “kiviäiti”. Se on kuin yksi hahmo kirjassa luoden kytköksen rapistuneisiin kartanoihin ja brittikirjallisuuden ullakkojen hulluihin naisiin.

Kiviäitien päähenkilö Marianne on lähtenyt kaupungista 17-vuotiaana, asuu Lontoossa ja tekee hyvää uraa, tytär Honor on jo aikuinen. Kun Mariannen mies Sam hankkii Mariannen entisestä kotikaupungista kakkoskodin, kaikki muuttuu.

Kakkoskoti on tässä luksusasunnoiksi muutetussa entisessä mielisairaalaossa. Paikka liittyy Mariannen menneisyyteen, siitä tietävät vain entinen poikaystävä Jesse ja eräs uranainen.

“...mielessäni olen taas seitsemäntoistavuotias ja kuljen parantolan kaikkovilla osastoilla. Poltettuja papereita, rasti ruutuun -lomakkeisiin ja lääkärin kierrokseen kutistuneita elämiä. Avaimet kääntyvät ovissa. Kuulen lasin helähtävän rikki ja juoksuaskeleita pakoon. Minua määrittävät asiat lakkaavat olemasta: äiti, vaimo, työ. Titteli nimeni edessä ja sen jälkeen tulevat kirjaimet pyyhkiytyvät pois, ja minussa on vain menneisyyttä.”

Mariannen on pakko palata. Jesse uhkaa paljastaa totuuden, Marianne haluaa suojella herkkää ja epävakaita tyttärtään.

Kiviäidit liikkuu eri aikatasoilla. Se, mitä vanhan sairaalan huoneissa joskus tapahtui, rinnastuu Mariannen haluun suojella epävakaita tyttärtään.

Vastakkain ovat myös äidit ja tyttäret, ennen ja nyt, ne joilla on valtaa ja ne, joilla ei ole.

Suomennettavaa vielä jäljellä

Kellyn muita kirjoja, *The Sick Rose*, *The Burning Air*, *The Lies that Bind*

ja *Watch her Fall* ei ole suomennettu. Moni niistäkin liikkuu menneen ja tämän päivän rajapinnassa.

The Sick Rose vie rapistuvaan kartanoon, *The Burning Air* purettuu perheen salaisuuksiin ja vauvan katoamiseen. *The Lies that Bindissa* tosirikoskirjailijaa uhkaa entisen gangsterin tarina, *Watch her fallissa* huippuballerina on uransa huipulla, Joutsenlammen pääroolissa, mutta kaikki ei ole hyvin.

Kellyn unelmista on tullut totta. Hänen kirjansa myyvät hyvin päätyen televisiosarjoiksi. Työn alla on uusi kirja. Siinäkin puhutaan perheiden salaisuuksista ja haudatuista aarteista.

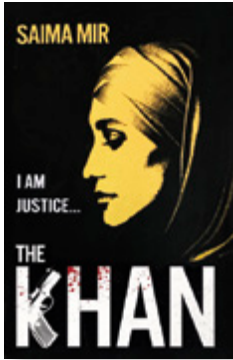

Saima Mir

Saima Mir: Synkkä ja sykkivä yhteisö

Saima Mir on uusi nimi Pohjois-Englannista. Hänen esikostrillerinsä *The Khan* ilmestyi 2021 ja nousi The Guardianin parhaiden uusien dekkarien listalle. Miriä ei ole suomennettu.

The Khan sijoittuu pohjoisenglantilaisen kaupungin pakistanilaisiyhteisöön. Sen päähenkilönä on menneisyytensä taakseen jättänyt, menestynyt ja kova juristi Jia Khan. Hän joutuu palaamaan lapsuudenkotiinsa, kun hänen isänsä, perheen järjestäytyneen rikollisuuden yrityksen pää ja yhteisön sydän Akbar Khan murhataan. *The Khania* on verrattu kulttiefelokuva *Kummisetään*.

Mir vie lukijansa sisään omalakiseseen yhteisöön, järjestäytyneen rikollisuuden ja tiiviiden lojaliteettien maailmaan.

“Viime kädessä kirja on perheestä ja lojaalisuudesta, se on rakkaudesta ja asioista, joita meidän täytyy

tehdä selvittääksemme, kun kuljimme kivisempää polkua”, Mir sanoo Dawn-lehden haastattelussa.

Kahden kulttuurin kasvatti

Mir vietti lapsuutensa ja nuoruutensa Pohjois-Englannin Bradfordissa. Vanhemmat ovat Etelä-Pakistanin Karachista, joten Mir kasvoi kahden kulttuurin välissä. Hän opiskeli yliopistossa luonnontieteitä ja työskenteli journalistina kirjoittaen The Guardianiin, The Timesiin, The Independentiin and The Daily Telegraphiin sekä tehden töitä BBC:lle.

The Khan syntyi jo vuosia sitten. Mir halusi kirjoittaa hyvin myyvän trillerin. Käsikirjoitus kiersi kustantajilla useamman vuoden ja Mir oli jo menettä toivonsa. Vasta, kun hänen artikkelinsa nykymusliminai-

sista ilmestyi Guardianissa nousten hittiotsikoksi, alkoi tapahtua.

The Khan on sukellus toiseen maailmaan. Sen kieli on nopeaa, kirjassa on sykkivä rytmi. Päähenkilö Jia tasapainottelee eri maailmojen välissä: vanhempiensa kulttuurin ja ympäröivän maailman, lain ja rikollisuuden, perheen ja muiden.

“Mir tarjoaa meille lumoavan vilauksen harvoin fiktiossa nähtyyn maailmaan, kun Jian vastustajat sekä perheen sisällä että sen ulkopuolella, alkavat tajuta, että ovat aliarvioineet hänet”, The Guardian kirjoittaa.

Mir kuitenkin muistuttaa, että kirja on fiktiota, trilleri, ei yhteisön tapojen kuvaus. Nyt hänellä on työn alla *The Khanin* jatko-osa. ■

Sitaatit kirjailijoiden verkkosivuilta.